

Tyrnävä – kylien kunta Kuntastrategia 2026–2030

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston päättämä, kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet asettava asiakirja.

Tähän kuntastrategian tiivistelmään on koottu keskeisin osa strategiasta. Koko kuntastrategia sekä sen tilastokatsaus ja strategian seuranta liite on luettavissa osoitteessa tyrnava.fi/strategia.

Tyrnävän kuntastrategiassa on määritelty kunnan visio ja arvot sekä seuraavan aikeen strategiset valinnat, joille jokaiselle on asetettu tavoitteet, toimenpiteet ja onnistumisen mittarit.

Tyrnävä kylien kunta rakentuu hyvinvoinnin, elinvoiman ja yhteisöllisyyden kautta. Strategia ohjaa toimintoja tavoitteiden saavuttamista kohti.

Kunnanvaltuusto arvioi vuosittain kuntastrategian toteutumista ja ajantasaisuutta talousarvio ja tilinpäätös -asiakirjojen kautta. Tarvittaessa talousarvioin hyväksymisen yhteydessä on mahdollisuus ajantasaistaa hyväksytyä kuntastrategiaa tai siinä asetettuja tavoitteita vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä.

Visio:

Ainutlaatuinen yrittäjyyden, kasvun ja hyvinvoinnin koti lähellä kaupunkia.

Arvot:

avoimuus, kestävyys, turvallisuus

Edistämme yrittäjyyttä ja ennakoimme kasvun tarpeet

Tavoitteet

Kunta tunnetaan välittömistä yritysmyönteisistä palveluista. Monipuolinen yritys rakenne, kunnan ja sidosryhmien välinen avoin vuorovaikutus sekä lähiruuan käytön edistäminen tuottavat työpaikkoja ja elinvoimaa. Tarjolla on monipuolisia yritys- ja asumisen tontteja, hyvät ja turvalliset liikkumisen yhteydet sekä toimivat toimintaympäristöt helpottaen yritysten sijoittumista ja parantaen asukkaiden arjen sujuvuutta. Kehitystä ja muutostarpeita ennakoidaan pitkäjänteisellä maapolitiikalla, kaavoituksella ja suunnitelmallisella infran (liikenneyhteydet, tietoliikenne ja energia) rakentamisella. Olemassa olevaa rakennetta (kiinteistöt ja infrastruktuuri) ylläpidetään ja sen toiminnallisuutta edelleen kehitetään.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan yhden luukun periaatetta ja selkeä palveluohje yrittäjille sekä tuetaan yhdenvertaisesti yrityksiä sijoittumaan ja menestymään Tyrnävällä panostaen ketteryuteen ja sujuvuuteen.
- Vastataan yhteydenottoihin kolmen arkipäivän kuluessa ja tiedotetaan lupaprosessien etenemisestä.

- Edistetään elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja tarkastellaan vuosittain elinvoimalupauksen vaikutuksia ja osallistutaan sekä paikallisten että seudullisten sidosryhmien toimintaan.
- Tuotetaan työnantajapalveluja yrittäjille ja pidetään alueen toimijat ajan tasalla meneillään olevista suunnitelmista ja elinkeinoelämää koskevien päätösten valmistelusta.
- Järjestetään säännöllisiä tapaamisia yrittäjien kanssa, tarjotaan koulutuksia ja infoja.
- Pyritään hyödyntämään lähialueen yrittäjien tuotteita ja palveluja ja huomioidaan vastuullisuus sekä sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset hankinnoissa.
- Pidetään huolta ajantasaisesta ja tavoitteellisesta kaavoituksesta. Huomioidaan taajamien ja kyläkeskusten erityispiirteet sekä lähiluonnon arvo.
- Kehitetään edelleen liikenneyhteyksien saavutettavuutta ja turvallisuutta huomioiden joukkoliikenne, jalankulkijat ja pyöräilijät.
- Pidetään huolta monipuolisista asumisen mahdollisuuksista niin vuokra- kuin omistusasuminen sekä loma-asumisen mahdollisuudet huomioiden.

Olemme avoin ja osallistava kunta

Tavoitteet

Kunnan toiminta ja päätöksenteko tuodaan kuntalaisille näkyväksi, helposti saavutettavaksi ja avataan ymmärrettävästi niin, että kaikenikäiset asukkaat kokevat olevansa lähellä päätöksentekoa ja tietävät, mitä kunnassa tapahtuu ja mitkä ovat vaikuttamismahdollisuudet. Tavoite on vahvistaa luottamusta ja osallisuuden kokemusta sekä tuoda päättäjät lähemmäs arkea. Päätöksenteossa vaikutukset arvioidaan kattavasti jo valmisteluvaiheessa varmistaen, että ne tukevat samanaikaisesti talouden ennakoitavuutta, asukkaiden hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on palvelujen laadun perustana. Tyrnävän kunta vahvistaa työhyvinvointia, kehittää sisäistä viestintää ja huolehtii henkilöstöstään, jotta asiakaslähtöinen palvelu ja sujuva asiointi toteutuvat arjessa.

Toimenpiteet

- Luodaan selkeät kanavat ja ohjeet tiedon löytämiseen; verkkosivut, some, kuntatiedote, palautekanavien hyödyntäminen, sisäinen viestintä. Lisätään päätöksistä tiedottamista.
- Tehdään vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) keskeisissä päätöksissä.

- Kuullaan ja osallistetaan vaikuttajatoimielimiä heitä koskevien päätösten valmisteluun: vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, kulttuuri- ja perinnetoimikunta.
- Luodaan käytäntö lasten osallistumiselle.
- Lisätään saavutettavuutta, selkokielisyyttä ja ymmärrettävyyttä kaikessa valmistelussa ja viestinnässä.
- Huomioidaan tilojen, tapahtumien, palvelujen ja ulkoliikuntapaikkojen esteettömyyttä sekä tiedottamista tilojen esteettömyydestä.
- Hyödynnetään matalan kynnyksen osallistumismalleja; kuntalaiskyselyt, keskustelutilaisuudet, työpajat, WhatsApp-ryhmät, kyläillat.
- Vakiinnutetaan päättäjien aktiivinen läsnäolo yleisötapahtumissa, kylien tapahtumissa ja asukastilaisuuksissa.
- Riittävä ja pätevä resurssointi sekä henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen.
- Työhyvinvoinnin vahvistaminen osana arkea; esihenkilötyö, palautekäytännöt, epähierarkkiset kanavat. Henkilöstön osallistaminen ja kuuleminen heitä koskevien päätösasioiden valmistelussa.

Pidämme huolta pitovoimasta ja kasvatamme vetovoimaa

Tavoitteet

Kunta tunnetaan välittömistä yritysmyönteisistä palveluista. Monipuolinen yritys rakenne, kunnan ja sidosryhmien välinen avoin vuorovaikutus sekä lähiruoan käytön edistäminen tuottavat työpaikkoja ja elinvoimaa. Tarjolla on monipuolisia yritys- ja asumisen tontteja, hyvät ja turvalliset liikkumisen yhteydet sekä toimivat toimintaympäristöt helpottaen yritysten sijoittumista ja parantaen asukkaiden arjen sujuvuutta. Kehitystä ja muutostarpeita ennakoidaan pitkäjänteisellä maapolitiikalla, kaavoituksella ja suunnitelmallisella infran (liikenneyhteydet, tietoliikenne ja energia) rakentamisella. Olemassa olevaa rakennetta (kiinteistöt ja infrastruktuuri) ylläpidetään ja sen toiminnallisuutta edelleen kehitetään.

Toimenpiteet

- Positiivinen kuntamarkkinointi sekä Tyrnävän kuntakuvan tavoitteellinen kehittäminen. Näkyvyyden ja tunnettuuden edelleen kasvattaminen.
- Laadukkaiden lähipalvelujen, kuten varhaiskasvatuksen ja opetuksen laadun viestintä [esim. Tavoita-malli, Pisa2022] osana vetovoimabrändiä.

- Tehdään sijainnista ja tyrnäväläisen arjen turvallisuudesta vahvuuksia palvelurakenteella ja kaavoituksella sekä asukas- ja tonttimarkkinoinnissa ja yritysten sijoittumismarkkinoinnissa.
- Paikallisten yritysten tarjonnan ja yritystarinoiden näkyväksi tekeminen.
- Hyvinvointia edistetään ennaltaehkäisevästi. Palvelut vahvistavat asukastyytyväisyyttä, yhteisöllisyyttä, tukevat arjen sujuvuutta sekä edistävät liikunnan ja kulttuurin mahdollisuuksia.
- Kulttuuri- ja liikuntapalvelut, kylä- ja kuntatasoiset tapahtumat, messut ja tonttipäivät.
- Vahvistetaan tyrnäväläisyyttä identiteettinä, joka kehittää pitovoimaa.
- Luonnon ja maiseman erityispiirteiden arvostus näkyy kunnan päätöksenteossa ja maankäytössä.
- High grade -alueen pysyvyyden edellytysten varmistaminen ja sen tunnettuuden lisääminen.
- Perustetaan kylien neuvottelukunta vahvistamaan kunnan ja kylien yhteistyön vaikuttavuutta.
- Kylien yhteistyösopimusten jalkautuminen; tavoitteet ja toimenpiteet.

Tarjoamme lapsille ympäristön kasvaa tulevaisuuden osaajiksi

Tavoitteet

Jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan laadukas, turvallinen ja innostava kasvu- ja koulupolku. Perheistä ja niiden hyvinvoinnista sekä perheiden palveluista pidetään huolta niin, että jokaisella on mahdollisuus turvalliseen ja merkitykselliseen arkeen. Yrittäjyyskasvatus jatkuu varhaisilta vuosilta toisen asteen kynnykselle asti ja kytkeytyy alueen elinkeinoelämään vahvistaen paikallista osaamista, työllistymistä ja kunnan tulevaa elinvoimaa.

Toimenpiteet

- Ylläpidetään lasten- ja nuorten, mukaan lukien erityisryhmien, palvelujen laatua.
- Yrittäjyyskasvatus toteutuu osana oppimisen polkua alkaen alakoulusta; yrittäjyysluokka ja yhteistyö paikallisten yritysten kanssa.

- Nuorten työllistämiseksi ja opintojen tukemiseksi tehdään yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.
- Nuorten harrastus- ja toimintamahdollisuuksien ja matalan kynnyksen osallistumisen vahvistaminen; tilat, kerhot, projektit sekä Liikkuva kunta.
- Toteutetaan aktiivista yhteistyötä kirjaston ja muiden palvelusektoreiden välillä. Tuetaan lasten ja nuorten monipuolisia lukutaitoja lukemiseen innostaen ja medialukutaitoa kehittäen. Ylläpidetään kunnassa luotuja lukutaitotyön rakenteita [Lukeva kunta].
- Kunnan toteuttama yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.
- Taide- ja kulttuurikasvatus osana lasten arkea varhaiskasvatuksesta toisen asteen opintoihin saakka.

Onnistumisen mittarit

Edistämme yrittäjyyttä ja ennakoimme kasvun tarpeet		Olemme avoin ja osallistava kunta		Pidämme huolta pitovoimasta ja kasvatamme vetovoimaa		Tarjoamme lapsille ympäristön kasvaa tulevaisuuden osaajiksi	
LÄHTÖTASO	TAVOITETASO	LÄHTÖTASO	TAVOITETASO	LÄHTÖTASO	TAVOITETASO	LÄHTÖTASO	TAVOITETASO
Yritysten lukumäärän kasvu		Sosiaalisen median kanavien katseluiden kehittyminen		Asukasluvun kehitys		Lapsiperheiden osuus perheistä	
347	400	3363	3700	6469	6800	51 %	52 %
Uudet ja sijoittuneet yritykset		Palautekanavien palautteiden käsittelu-aika		Luovutetut asuintontit		Lasten ja nuorten kouluinnostus	
46	52	4,4	3	8	12	32 %	35 %
Kuntalisän myötä vakituisesti työllistyneet		EVA:n näkyminen valmistelu-materiaaleissa		Kuntien välinen muuttovoitto tai -tappio		Lasten ja nuorten tapaturmat koulumatkalla tai koulussa	
14 %	70 %	1 %	5 %	- 63	> 0	27,5 %	20 %
Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista		Vaikuttajatoimielinten lausunnot ja aloitteet		Asukastytyvyyden mitat-tavuuden käyttöönotto		Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat	
29,85 %	20 %	4	10	0 %	100 %	4,6 %	2,5 %
Työttömyysaste, 18–74-vuotiaat		Lapsiparlamentin tms. perustaminen		Tekijöitä Tyrnävällä -yritys-hakemiston yritykset		Tyrnävällä suoritetut 2. asteen tutkinnot	
6,4 %	< 7 %	0 %	100 %	53	159	20	30
Kunnan verotuotot yhteensä		Tilojen esteettömyyskuvaus-ten ajantasaisuus		Hyte-kerroin		Korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneet	
12 475 691	13 099 467	0 %	100 %	59	75	25,3 %	26 %
Työpaikkaomavaraisuus		Kuntalaisten tyytyväisyys kunnan palveluihin		Kirjaston kokonaoslainaus-määrä		Nuorisotyöttömyys, 18–24-vuotiaat	
51,8 %	55 %	3,4	4,4	118 042	120 400	6 %	2 %
Työpaikkojen määrä		Kuntalaiskyselyjen vastaus-aktiivisuus % kuntalaisista		Liikuntatilojen käyttöaste		Lasten ja nuorten osallistumi-nen liikunnallisiin toimintoihin	
1314	1445	2,4 %	5 %	27 %	35 %	10 697	13 370
Verkkosivujen tietojen ajan-tasaisuus		Kunnan järjestämät osallista-vat tapahtumat		Ulkoliikuntapaikkojen käyttä-jämäärien mitattavuus		MOVE! -mittauksen heikko fyysinen toimintakyky ka	
95 %	98 %	24	ka 0,5 / vk	0 %	10 %	25,5 %	22,5 %
Yrittäjäkontaktien määrä		Kunnan järjestämät yleisö-tapahtumat		Kunnan päätapahtumat ja messuosallistumiset		Harrastamisen Suomen mal-lin kerhoihin ilmoittautuneet	
150	150	45	ka 1 / vk	6	6	571	600
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus ruokapalveluissa		Kuntaorganisaation työtyytyväisyys		Kunnan päätapahtumien tavoittavuus somessa		Lasten ja nuorten viikoittai-nen harrastaminen	
84–86 %	84–86 %	3,8	4,0	2907	3052	79 %	83 %
Hankinnoista tiedottaminen verkkosivuilla		Kuntaorganisaation henkilöstön vaihtuvuus		Kylien neuvottelukunnan perustaminen		Nuorisotoimen lasten ja nuorten kohtaamiset	
70 %	100 %	5,6 %	5 %	0 %	100 %	16 997	17 000
Uudet asuinhuoneistot				Yhteistyösopimusten toi-menpiteiden toteutuminen		Kirjaston ja koulun sekä var-haiskasvatuksen yhteistyö	
13	15			52 %	80 %	280	300
Yksityiset toimitilainvestoinnit uusiin toimitiloihin				Veto- ja pitovoimaindeksi		Kirjaston lasten ja nuorten lainausmäärä	
4	5			29,56	> 30	67 770	71 160
Luovutettujen yritystonttien määrä				EVP-indeksi			
0	2			34,4	> 35		
Elinvoimaindeksi							
39,34	> 40						

Taulukoissa lähtötasona on tuorein mahdollinen tilasto- tai toteumavuosi. Tavoitetaso on asetettu strategia-kauden loppuun vuoteen 2029. Tiedon lähteet: Tyrnävän kunta, Tilastokeskus, Sotkanet, FCG&MDI 2026.

Tarkemmat tiedot mittareista ja toteuman seuranta Kuntastrategian 2026–2030 tilastokatsaus ja strategian seuranta liitteessä, jossa mittareiden taulukot strategisen valinnan mukaan s. 39–42. Elinvoima- veto- ja pitovoima ja EVP -indeksin kuvaus s. 26 ja 36.